T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/520
KARAR NO : 2022/32
KARAR TR : 31/01/2022

ÖZET: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı iş yerinde mevsimlik işçi statüsünde çalışılan döneme ilişkin kıdem tazminatı ve sair işçilik alacaklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGIYERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.A.AG.
Vekili : Av. E.C.G.
Davalı : Orman Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. İ.K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, memur olarak Adalet Bakanlığına atanması öncesi Eğirdir Orman İşletme Müdürlüğünde 01/04/1986 - 02/08/1993 tarihleri arasındaki mevsimlik işçi statüsünde çalıştığı döneme ilişkin kıdem tazminatı alacağının tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Eğirdir Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinin 03/03/2020 tarihli ve E.2018/130, K.2020/52 sayılı kararı ile, davanın esastan kabulüne karar verilmiştir.

3. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 28/01/2021 tarihli ve E.2021/129, K.2021/236 sayılı kararı ile, *"davacının talebinin Emekli Sandığı ile ilgili olduğu, 2008 yılı öncesi taleplerde 5510 sayılı Kanun'un uygulama alanı bulunmadığı, yargı yolunun caiz olmadığı"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan kabulü ile kararın kaldırılmasına ve dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

4. **Eğirdir Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinin 16/03/2021 tarihli ve E.2021/27, K.2021/83 sayılı kararı** ile, *"dava konusu talebin Emekli Sandığı ile ilgili olup 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihi olan 01/10/2008 tarihinden önceki hizmete dayalı taleple ilgili uyuşmazlıkta 5510 sayılı Kanun'un 101.maddesinin uygulanmayacağı ve görevin idari yargıya ait olduğu"* gerekçesiyle davanın usulden reddine karar verilmiştir. Bu karar, istinaf edilmeksizin 11/05/2021 tarihinde kesinleşmiştir.

5. Davacı, aynı istemle idari yargı yerinde tam yargı davası açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **Isparta İdare Mahkemesinin 05/08/2021 tarihli ve E.2021/768 sayılı ara kararı**ile,*"davacı ile davalı idare arasında hizmet ilişkisi olduğu, talep edilen kıdem tazminatının 4857 sayılı İş Kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu ve uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu"* kanaatiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde *'Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…"* denilmiş, aynı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri*" başlıklı 134. maddesinde, "*Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür*" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

8. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79. madde ile başlayan 4. Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde, "*Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür*" denilmiştir.

9. Mülga 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun *"İkramiye"* başlıklı 89. maddesi şöyledir:

> *"Hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun ve/veya 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında geçenlerden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilir.*
>
> *Birinci fıkra kapsamına girmemekle birlikte, bu Kanun ve/veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında hizmeti bulunanlardan mülga 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden emeklilik, yaşlılık ya da malullük aylığı bağlananlara ise; bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerine tabi olarak bu Kanuna tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda geçen çalışmalarının, 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma şartlarına uygun olarak sona ermiş olması şartıyla emekli ikramiyesi ödenir.*
>
> *İkinci fıkra uyarınca ödenecek emekli ikramiyesi, bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına giren görevlerde geçen her tam fiili hizmet yılı ile sınırlı olarak bu görevlerden ayrıldıkları tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık tutarı üzerinden ve aylığın başlangıç tarihindeki katsayılar dikkate alınarak ödenir. Mülga 2829 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile üçüncü fıkrasının son cümlesinin bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.*
>
> *Yukarıdaki fıkralara göre (...) mülga 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlananlara ödenecek emeklilik ikramiyesinin hesabında bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerine tabi olarak bu Kanuna tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda geçen ve 1475 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona eren geçmiş hizmet süreleri ve her ne suretle olursa olsun evvelce iş sonu tazminatı veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla tazminat ödenen süreleri ile kıdem tazminatı ya da emekli ikramiyesi ödenmiş olan süreleri dikkate alınmaz. Ancak, mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri uygulanmış olmakla birlikte, bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında hizmetleri arasında başka bir sigortalılık hali kapsamında çalışması bulunmayanların emekli ikramiyesine esas fiili hizmet sürelerinin hesabında, 1475 sayılı Kanunun 14 üncü maddesindeki şartlar aranmaz."*

10. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanun'un değişik maddelerinde yer verilmiştir.

11. 4857 sayılı Kanun'un *"Bazı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların kıdem tazminatı"* başlıklı 112. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"Kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşların haklarında bu Kanun ve 854, 5953, 5434 sayılı kanunların hükümleri uygulanmayan personeli ile kamu kuruluşlarında sözleşmeli olarak istihdam edilenlere mevzuat veya sözleşmelerine göre kıdem tazminatı niteliğinde yapılan ödemeler kıdem tazminatı sayılır."*

12. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*Görev*" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

> *"(1) İş mahkemeleri;*
>
> *a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,*
>
> *b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,*
>
> *c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."*

13. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"İstihdam şekilleri"* başlıklı 4.maddesinde; Kamu hizmetlerinin; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürüleceği belirtilmiştir. Maddenin (D)

fikrasında; işçilerin tanımı şu şekildedir:

"(A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz."

B. Yargı Kararları

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin 03/05/2021 tarihli ve E.2021/262, K.2021/298 sayılı kararında, özetle; *"belediye bünyesinde geçici işçi (mühendis) olarak çalıştıktan sonra devlet memurluğu kadrosuna geçen davacının emekliliği sonrası eski kurumundan talep ettiği kıdem/iş sonu tazminatı alacağı için açılan davanın adli yargı yerinde görüleceğine"* karar verilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/01/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hakim Murat UÇUR'un,davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, kamu kurumuna bağlı iş yerinde 01/04/1986 - 02/08/1993 tarihleri arasında mevsimlik işçi olarak çalışan davacının çalıştığı döneme ilişkin kıdem tazminatı alacağının ödenmesi istemiyleaçılmıştır.

18. Yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde, davacının devlet memuru olarak emekliye ayrılmasından sonra, devlet memurluğuna geçmeden önceki mevsimlik işçi statüsünde çalıştığı döneme ilişkin işçilik alacaklarının ve somut olayda kıdem tazminatının 5434 sayılı mülga Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ya da 5510 sayılı Kanun uyarınca ödenecek emekli ikramiyesinden ayrı ve bağımsız olduğu ve davacının hak kazandığı emekli ikramiyesine işçilik alacaklarından olan kıdem tazminatı kaleminin dahil edilmesinin söz konusu olmadığı, dolayısıyla talep konusu geçmiş dönem kıdem tazminatının memur emekli ikramiyesi hükümlerine tabi olmadığı açıktır.

19. Davacının mevsimlik işçi olarak çalıştığı dönemde idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatının 4857 sayılı İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Isparta İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Eğirdir Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Isparta İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Eğirdir Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinin 16/03/2021 tarihli ve E.2021/27, K.2021/83 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

31/01/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN